

Een leerling in 60 seconden

Wat zou je kwijt willen over een leerling in slechts 60 seconden? En wat zegt dat over de verwachtingen die je van hem hebt? Leraren namen de proef op de som.

Een foto of naamkaartje opent het gesprek: twee of drie leraren vertellen ieder welk beeld zij van deze leerling hebben. Wat blijken ze (on)bewust te denken? 24 leerkrachten van drie scholen (regulier primair en speciaal onderwijs) deden de activiteit '60 seconden over je leerling' om dat te achterhalen. Na wat oefening bleken de deelnemers goed tot de kern te komen. Een leerkracht zei: 'Het voordeel van

slechts één minuut is dat ik focus op wat ik belangrijk vind. En dat zegt ook iets over waar ik naar kijk en me nu bewust van ben.'

Dat laatste is precies het doel van '60 seconden'.

Wat leraren denken over

leerlingen, heeft invloed op hun handelen, zo is al langer bekend uit onderzoek (Good en Brophy, 1974; Paterson, 2007; Rubie-Davies, 2014). Het beïnvloedt wat ze een leerling laten doen of hoe ze met hem omgaan. Leerlingen van wie ze hoge verwachtingen hebben, behandelen ze anders dan leerlingen die ze tot minder in staat achten. Denkbeelden of interpretaties van prestaties of gedrag kunnen ook van invloed zijn op hoe je lesgeeft, welke vragen je stelt en welke feedback je geeft.

Extra bril

Als je je onderwijs afstemt op verschillen tussen leerlingen, doe je dat idealiter op basis van wat je van een leerling weet. Maar klopt je beeld of is dat gebaseerd op vooroordelen? Met de 60 seconden-aanpak kun je dit en de invloed op jouw handelen snel boven tafel krijgen. In een focusgroep gingen de deelnemende

leraren dieper op de methode in, die ze een andere bril bleek te geven. De verschillende perspectieven van collega's op eenzelfde leerling vullen elkaar aan: de ene leraar ziet andere kwaliteiten en valkuilen dan de ander, de een legt de focus op sociaal-emotionele kenmerken en een ander juist op motivatie. De leerkrachten beseften dat die blik doorwerkt in hun houding tegenover de leerling. Een van hen vertelde: 'Ik probeer voortaan meer contact te maken met de leerlingen, meer te werken aan de relatie en minder te focussen op het gedrag dat ik ervaar.'

Intervisie

De leraren werden zich naar eigen zeggen ook meer bewust van hun (voor)oordelen (zie kader). Ze vonden dat de bespreking hun beeld van een leerling had verrijkt en bijgesteld, waardoor ze ook anders naar hun klas keken.

De scholen willen verder met de 60 seconden-aanpak, bijvoorbeeld om er de intervisie over leerlingen mee te beginnen – het is een veilige manier om inhoudelijk met elkaar in gesprek te gaan – of om het mee te nemen in het ontwikkelverslag. Een van de scholen wil de methode gebruiken bij de intake van leerlingen. ■

Alle indrukken bij elkaar verrijken het beeld van je klas

Bekijk de bronnen bij dit artikel op didactiefonline.nl.

Vooroordelen

Het 60 seconden-gesprek legt ook vooroordelen bloot. Een leerkracht vertelde aan collega's over een leerling: 'Ze is getest op ADHD. Ook met rekenen is ze niet vaardig. Ze wilden haar op dyscalculie testen, maar dat was niet te doen, omdat ze nog geen medicatie voor haar ADHD kreeg. En eigenlijk weet ik de uitslag al wel.' In het nagesprek doorzag deze leerkracht haar vooroordeel. Ze besloot voortaan meer open naar de leerling te kijken.

Afstemmen op diversiteit in de klas. De ontwikkeling van een passend professionaliseringspalet voor leraren. *Fontys, 2020 (NWO-projectnummer RAAK.PUB04.024).*

Zie ook werkmakenvangelijkekansen.nl.